

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
КИЇВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ВОДНОГО ТРАНСПОРТУ
ІМЕНІ ГЕТЬМАНА ПЕТРА КОНАШЕВИЧА-САГАЙДАЧНОГО**

**ФАКУЛЬТЕТ СУДНОВОДІННЯ
КАФЕДРА ІНОЗЕМНИХ МОВ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ ТА
ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН**

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ВІКТИМОЛОГІЯ»**

Рівень вищої освіти:	перший
Ступінь вищої освіти:	бакалавр
Галузь знань:	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність:	053 Психологія
Освітньо-професійна програма:	«Психологія бізнесу» «Практична психологія»

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

1 ОНОВЛЕНО:

Програму оновив доцент кафедри ІМ ПС та ГД Гоголь О.В.

_____
28.08.2021

2 ПОГОДЖЕНО:

Директор Київського інституту водного транспорту ДУІТ,
Д.т.н., проф. Тимощук О.М.

_____
30.08.2021

Декан факультету судноводіння КІВТ ДУІТ,
к.ю.н. Єлсазаров О.П.

_____
30.08.2021

Завідувач кафедри ІМ ПС та ГД, к.п.н., доц. Корсшкова С.П.

_____
30.08.2021

Гаранти освітніх програм «Практична психологія» та «Психологія бізнесу»
к.ф.н., Погрібна Д.В.

_____
30.08.2021

к.п.н., Тирон О.М.

_____
30.08.2021

3 ОПРИЛЮДНЕНО:

4 РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО:

Випусковою кафедрою психології та соціально-гуманітарних дисциплін. Протокол засідання кафедри від 30.08.2021, №1

Науково-методичною радою Київського інституту водного транспорту ДУІТ. Протокол від 30.08.2021, №4.

Вченою радою Київського інституту водного транспорту ДУІТ. Протокол від 30.08.2021, №1.

Зм.	Лист	Зм. внесена	Підпис	Дата
-----	------	-------------	--------	------

Державний університет інфраструктури та технологій		
Київський інститут водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного		
ФСВ КІВТ	Кафедра іноземних мов за професійним спрямуванням та гуманітарних дисциплін	Сторінка 3 із 21

1 СЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1 Викладач:

Гоголь Оксана Василівна

Доц. каф. ІМ ПС та ГД

oksanagogol1308@gmail.com

1.2 Статус дисципліни

Навчальна дисципліна обов'язкового циклу професійної підготовки

1.3 Обсяг дисципліни

6 кредитів ЄКТС

180 годин

26 годин лекцій / 26 годин практичних

128 годин самостійна підготовка

1.4 Курс, Семестр

4/3, 2

1.5 Мова викладання

Українська

1.6 Що буде вивчатися

Теоретичні та практично-орієнтовані знання про закономірності та особливості формування та профілактики віктимності.

1.7 Чому це потрібно вивчати

Для розвитку: здатності застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатності оперувати категоріально-понятійним апаратом віктимології; здатності до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку віктимної поведінки.

1.8 Чому можна навчитися (результати навчання)

Вивчення віктимології сприяє ознайомленню студентів з феноменом жертви соціалізації, різними її якостями та проявами; хто є постраждалим, які фактори впливали на його розвиток, яким є механізм його поведінки в тій чи тій ситуації, чому саме ця особа стала жертвою (соціалізації, насильства чи іншого злочину); психологічний аспект процесу віктимізації; навчитися створенню запобіжних заходів, які б дозволяли уникати ситуацій, де приводом злочинної дії може стати особистість або поведінка самої жертви.

1.9 Як можна користуватися набутими знаннями та вміннями (компетентності)

Застосовувати знання у практичних ситуаціях, розуміти природу поведінки, діяльності та вчинків, здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту, виявляти потреби, планувати, координувати та надавати основні види психологічних послуг та організувати роботу і супровід в сфері міжособистісної та групової взаємодії.

1.10 Короткий зміст дисципліни

Поняття та предмет віктимології. Віктимність, віктимізація, віктимна поведінка. Феномен жертви у віктимології. Соціально-психологічні особливості віктимної поведінки школярів.

Зм.	Лист	Зм. внесена	Підпис	Дата

Державний університет інфраструктури та технологій		
Київський інститут водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного		
ФСВ КІВТ	Кафедра іноземних мов за професійним спрямуванням та гуманітарних дисциплін	Сторінка 4 із 21

Психологічні аспекти віктимності жертв злочинів. Психологія поведінки людини в надзвичайних ситуаціях. Кримінальна віктимологія. Віктимологія тероризму. Віктимологія насильства. Віктимологія адиктивної поведінки. Віктимологічна профілактика

1.11 Пререквізити

Використовуються знання отримані після вивчення дисциплін: «Психотехнології впливу», «Соціальна психологія», «Психологія конфлікту», «Основи психопрофілактики», «Патопсихологія», «Психологія життєвих криз», «Основи інклюзивної освіти», «Реабілітаційна психологія».

1.12 Постреквізити

Знання можуть бути використані при вивченні дисциплін: «Психологія залежних форм поведінки», «Психологічна допомога при ПТСР», «Основи клінічної психології».

1.13 Локація

Аудиторія згідно розкладу

1.14 Особливості курсу

Авторський курс

1.15 Технічне забезпечення

Комп'ютер, інтерактивна дошка, підключення до Інтернету.

1.16 Інформаційне забезпечення

1. Гарькавець С. О. Віктимологія : навч. посібник. Луганськ, Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2006. 116 с.
2. Гумін О. М., Зубач І. М. Жертва кримінальної насильницької поведінки: віктимологічна характеристика особи. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка"*. Юридичні науки. 2015. № 825. С. 315-322.
3. Давиденко В. Л. Віктимологія як галузь кримінологічної науки. *Європейські перспективи*. 2014. № 8. С. 118-121.
4. Джужа О. М., Джужа А. О. Віктимологічне значення психопрофілактичної роботи. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2015. № 1. С. 96-103.
5. Іващенко В. О. Торгівля жінками та дітьми: (кримінологічні та кримінально-правові аспекти боротьби) : монографія. Київ : Атіка, 2004. 112 с.
6. Кримінологічна віктимологія : навч. посіб. / за заг. ред. О.М. Джужі. Київ : Атіка, 2006. 352 с.
7. Малкина-Пых И. Г. Психология поведения жертвы (виктимология). Москва : Изд-во Экс-мо, 2006. 1008 с.
8. Пономарьов С. Ю., Федорович І. Ю. Запобігання та протидія дискримінації в Україні : посібник для працівників органів державної влади та місцевого самоврядування. Київ : Міжнародна організація з міграції, Представництво в Україні, 2014. 74 с.
9. Ривман Д. В. Криминальная виктимология. Санкт-Петербург : Питер, 2002. 304 с.
10. Туляков В. А. Виктимология: социальные и криминологические проблемы. Одесса, 2000. 336 с.
11. Франк Л. В. Потерпевшие от преступлений и проблемы советской виктимологии. Душанбе : Ирфон, 1977. 240 с.
12. Христенко В. Е. Психология жертвы : учеб. пособие. Харьков : Консум, 2001. 256 с.

Зм.	Лист	Зм. внесена	Підпис	Дата

Державний університет інфраструктури та технологій		
Київський інститут водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного		
ФСВ КІВТ	Кафедра іноземних мов за професійним спрямуванням та гуманітарних дисциплін	Сторінка 5 із 21

13. Юрченко О. Ю. Проблеми безпеки дітей в соціальних мережах та Інтернеті (віктимологічний аспект) // *Порівняльно-аналітичне право* : електрон. фахове наук. вид. 2013. № 3-1. С. 336–338.

1.17 Посилання на дисципліну у веб ресурсі

https://kivt.duit.edu.ua/fsv/pssgd/#section_4

1.18 Семестровий контроль

Іспит

1.19 Порядок оцінювання

1. Методи поточного контролю перевірка конспекту лекцій, перевірка роботи студентів на практичних заняттях, виконання індивідуального завдання.

2. Розподіл балів за конспектування лекцій – по 1 балу. Загалом – 13 балів.

3. Відпрацювання завдань на практичних заняттях – по 3 бали. Загалом – 39 балів.

4. Розподіл балів за виконання індивідуального завдання - 8 балів. Загалом – 8 балів.

5. Розподіл балів на іспиті:

- *Усний іспит* - 1 теоретичне питання – 15 балів; 2 теоретичне питання – 15 балів; 1 тестове завдання – 5 балів; 2 тестове завдання – 5 бали. Загалом – 40 балів.

- *Іспит у формі тестів* – 20 тестових завдань, по – 2 бали за кожне тестове завдання. Загалом – 40 балів.

6. Студенти, які набрали під час поточного навчання менше, ніж 44 бали, до іспиту не допускаються.

Зм.	Лист	Зм. внесена	Підпис	Дата

Державний університет інфраструктури та технологій		
Київський інститут водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного		
ФСВ КІВТ	Кафедра іноземних мов за професійним спрямуванням та гуманітарних дисциплін	Сторінка 6 із 21

2 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1 Передмова

Програма вивчення навчальної дисципліни «Віктимологія» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів ступеня бакалавра: 05 «Соціальні та поведінкові науки», 053 Психологія.

2.2 Предмет дисципліни.

Базові засади психологічного аналізу жертв, забезпечення недискримінації у професійному ставленні психолога до оточуючих, принципи описової характеристики індивіда.

2.3 Мета дисципліни.

Викладання навчальної дисципліни передбачає ознайомлення студентів із психологічними властивостями сприйняття і впливу травмуючих подій на психічне здоров'я індивіда та засобами ефективного психологічного реагування. Крім того, дисципліна спрямована на формування толерантного ставлення до людей у різних життєвих обставинах, безоціночного ставлення у професійній діяльності психолога.

2.4 Міждисциплінарні зв'язки.

Дисципліна «Віктимологія» використовує знання отримані після вивчення дисциплін: «Психотехнології впливу», «Соціальна психологія», «Психологія конфлікту», «Основи психопрофілактики», «Патопсихологія», «Психологія життєвих криз», «Основи інклюзивної освіти», «Реабілітаційна психологія». і слугує базою для вивчення навчальних курсів: «Консультативна психологія», «Психологія залежних форм поведінки», «Психологічна допомога при ПТСР», «Основи клінічної психології».

2.5 Програмні компетентності

Компетентності, які повинні набути здобувачі в результаті вивчення дисципліни згідно ОНП:

Загальні компетентності

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну відповідно до запиту.

СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

2.6 Програмні результати навчання

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

Зм.	Лист	Зм. внесена	Підпис	Дата

Державний університет інфраструктури та технологій		
Київський інститут водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного		
ФСВ КІВТ	Кафедра іноземних мов за професійним спрямуванням та гуманітарних дисциплін	Сторінка 7 із 21

ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.

ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

ПР12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.

ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

2.7 Інформаційний обсяг

Змістовний модуль 1.

Особливості віктимізації в Україні.

2.7.1 Тема 1. ПОНЯТТЯ ТА ПРЕДМЕТ ВІКТИМОЛОГІЇ. Поняття віктимології. Предмет віктимології. Місце віктимології в структурі соціологічних дисциплін. Цілі, завдання, функції віктимології. Принципи загальної теорії віктимології.

2.7.2 Тема 2. ВІКТИМНІСТЬ, ВІКТИМІЗАЦІЯ, ВІКТИМНА ПОВЕДІНКА. Віктимність: природа та значення. Віктимна поведінка жертв злочинів. Віктимізація: поняття і загальна характеристика в Україні.

2.7.3 Тема 3. ФЕНОМЕН ЖЕРТВИ У ВІКТИМОЛОГІЇ (1 ч.). Визначення поняття «жертви». Типи жертв і види віктимності.

2.7.4 Тема 4. ФЕНОМЕН ЖЕРТВИ У ВІКТИМОЛОГІЇ (2 ч.). Типи змін, викликаних злочинною дією. Насильство: види і форми. Вивчена безпорадність і пошукова активність.

2.7.5 Тема 5. ОСОБЛИВОСТІ ВІКТИМНОЇ ПОВЕДІНКИ ШКОЛЯРІВ. Передумови і умови віктимної поведінки учнів. Соціально-психологічні характеристики дітей молодшого шкільного віку. Поняття кризи критичного та літичного віку. Сенситивність молодшого школяра.

2.7.6 Тема 6. ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВІКТИМНОСТІ ЖЕРТВ ЗЛОЧИНІВ. ПСИХОЛОГІЯ ПОВЕДІНКИ ЛЮДИНИ В НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ. Страх і його значення в забезпеченні безпеки життєдіяльності людини. Групова поведінка людей в надзвичайних ситуаціях. Категорії поведінки людей в екстремальних ситуаціях. Паніка. Методи профілактики панічних реакцій. Комплекс жертви. Роль жертви в механізмі скоєння злочину.

2.7.7 Тема 7. КРИМІНАЛЬНА ВІКТИМОЛОГІЯ. Поняття про віктимологічну ситуацію. Вбивства і заподіяння тяжкої шкоди здоров'ю. Хуліганство. Крадіжки. Шахрайство. Розбій, грабунок, вимагання.

2.7.8 Тема 8. ВІКТИМОЛОГІЯ ТЕРОРИЗМУ. Психологія терористів. Психологія взаємодії терористів із заручниками. Психологія заручників. Психологія ведення переговорів з терористами.

Зм.	Лист	Зм. внесена	Підпис	Дата

Державний університет інфраструктури та технологій		
Київський інститут водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного		
ФСВ КІВТ	Кафедра іноземних мов за професійним спрямуванням та гуманітарних дисциплін	Сторінка 8 із 21

2.7.9 Тема 9. ВІКТИМОЛОГІЯ НАСИЛЬСТВА (1 ч.). Насильство над дітьми. Домашнє (сімейне) насильство.

2.7.10 Тема 10. ВІКТИМОЛОГІЯ НАСИЛЬСТВА (2 ч.). Зґвалтування. Насильства в школах. Мобінг.

2.7.11 Тема 11. ВІКТИМОЛОГІЯ АДИКТИВНОЇ ПОВЕДІНКИ (1 ч.). Адиктивна поведінка: концепції та моделі. Деструктивні культури. Наркоманія.

2.7.12 Тема 12. ВІКТИМОЛОГІЯ АДИКТИВНОЇ ПОВЕДІНКИ (2 ч.). Алкогольна залежність. Комп'ютерна залежність. Ігрова залежність. Порушення харчової поведінки. Співзалежність.

2.7.13 Тема 13. ВІКТИМОЛОГІЧНА ПРОФІЛАКТИКА. Віктимологічний напрямок профілактичної діяльності. Планування індивідуальної профілактики. Форми і методи віктимологічного запобігання злочинності

Зм.	Лист	Зм. внесена	Підпис	Дата

4 РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1 Структура дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітня програма, рівень, ступінь освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання/заочна скорочена
Кількість кредитів: 6	Галузь знань: 05 «Соціальні і поведінкові науки»	Цикл професійної підготовки. Навчальна дисципліна обов'язкового професійного циклу	
Модулів: 1	Спеціальність: 053 «Психологія»		
Змістовних модулів:1 Тем 10	Спеціалізація: «Практична психологія»	Рік підготовки:	
		4	4/3
Індивідуальне науково-дослідне завдання: 1 (заочна форма)	Освітня програма: Психологія бізнесу, Практична психологія	Семестр:	
		2	2
Загальна кількість годин: 180	Рівень вищої освіти: перший	Лекції:	
		26	12
Тижневих годин для денної форми навчання: - аудиторних: 4 - самостійних: 9-10	Ступінь вищої освіти: бакалавр	Практичні:	
		26	12
		Лабораторні:	
		0	0
		Самостійна робота:	
		128	156
		Індивідуальні завдання:	
		-	1
		Вид контролю:	
		іспит	
Співвідношення аудиторних годин до самостійної підготовки:		52/128	24/156

Зм.	Лист	Зм. внесена	Підпис	Дата

4.2 Тематичний план дисципліни

Модуль	Вмістовний модуль	Вид заняття	Номер, найменування та зміст тем	Години		Очікувані результати навчання після вивчення теми, які формують програмні результати навчання та компетентності	Метод контролю засвоєння теми
				Денна форма	Заочна форма		
1	1-16	Лекція		26	12		
		Самостійне		128	156		
		Практичне		26	12		
		Лабораторні		0	0		
ЗАГАЛОМ				180	180		
1	1	Лекція 1. Поняття та предмет віктимології.		14	14	Засвоєння понятійного апарату віктимології.	Конспект матеріалу лекції.
		Лекція	Поняття віктимології. Предмет віктимології. Місце віктимології в структурі соціологічних дисциплін. Цілі, завдання, функції віктимології. Принципи загальної теорії віктимології.	2	2		
		Самостійна робота	Місце і роль віктимології в системі наукового знання.	10	12		
		Практичне заняття		2		Вміння аналізувати передумови виникнення віктимології.	Виконання завдань на практичному занятті.
1	2	Лекція 2. Віктимність, віктимізація, віктимна поведінка.		14	14	Засвоєння природи та значення віктимності.	Конспект матеріалу лекції.
		Лекція	Віктимність: природа та значення. Віктимна поведінка жертв злочинів. Віктимізація: поняття і загальна характеристика в Україні.	2			
		Самостійна робота	Особливості віктимізації особистості.	10	12		
		Практичне заняття		2	2	Вміння аналізувати особливості віктимізації особистості.	Виконання завдань на практичному занятті.
1	3	Лекція 3. Феномен жертви у віктимології (1 ч.).		14	14	Засвоєння особливостей поняття «жертва».	Конспект матеріалу лекції
		Лекція	Визначення поняття «жертви». Типи жертв і види віктимності.	2	2		
		Самостійна робота		10	12		
		Практичне заняття	Типологія жертв віктимності.	2		Вміння розрізняти типи жертв і види віктимності.	Виконання завдань на практичному занятті.
1	4	Лекція 4. Феномен жертви у віктимології (2 ч.).		14	14	Визначити основні закономірності видів і форм насильства.	Конспект матеріалу лекції.
		Лекція	Типи змін, викликаних злочинною дією. Насильство: види і форми. Вивчена безпорадність і пошукова активність.	2			
		Самостійна робота	Особистісні зміни жертв віктимності.	10	12		
		Практичне заняття		2	2	Вміння розрізняти зміни особистості жертви віктимності.	Виконання завдань на практичному занятті.
1	5	Лекція 5. Особливості віктимної поведінки школярів.		14	14	Визначити основні закономірності прояву віктимної поведінки школярів.	Конспект матеріалу лекції.
		Лекція	Передумови і умови віктимної поведінки учнів. Соціально-психологічні характеристики дітей молодшого шкільного віку. Поняття кризи критичного та літичного віку. Сенситивність молодшого школяра.	2	2		
		Самостійна робота	Соціально-психологічні особливості віктимної поведінки школярів.	10	12		
		Практичне заняття		2		Вміння аналізувати причини віктимності в шкільному віці.	Виконання завдань на практичному занятті.

Зм.	Лист	Зм. внесена	Підпис	Дата
-----	------	-------------	--------	------

1	6	Лекція 6. Психологічні аспекти віктимності жертв злочинів. Психологія поведінки людини в надзвичайних ситуаціях.		14	14	Визначити категорії поведінки людей в екстремальних ситуаціях.	Конспект матеріалу лекції.
		Лекція	Страх і його значення в забезпеченні безпеки життєдіяльності людини. Групова поведінка людей в надзвичайних ситуаціях. Категорії поведінки людей в екстремальних ситуаціях. Паніка. Методи профілактики панічних реакцій. Комплекс жертви. Роль жертви в механізмі скоєння злочину.	2			
		Самостійна робота		10	12		
	Практичне заняття	Особливості впливу екзогенних факторів на виникнення віктимності особистості.	2	2	Навчитися розпізнавати вплив екзогенних факторів на віктимізацію особистості.	Виконання завдань на практичному занятті.	
1	7	Лекція 7. Кримінальна віктимологія.		14	14	Визначити поняття віктимологічної ситуації віктимології.	Конспект матеріалу лекції.
		Лекція	Поняття про віктимологічну ситуацію. Вбивства і заподіяння тяжкої шкоди здоров'ю. Хуліганство. Крадіжки. Шахрайство. Розбій, грабунок, вимагання.	2	2		
		Самостійна робота		10	12		
	Практичне заняття	Віктимна поведінка жертв кримінальних злочинів.	2		Засвоїти основні особливості поведінки жертв кримінальних злочинів.	Виконання завдань на практичному занятті.	
1	8	Лекція 8. Віктимологія тероризму.		14	14	Зрозуміти особливості віктимології тероризму.	Конспект матеріалу лекції.
		Лекція	Психологія терористів. Психологія взаємодії терористів із заручниками. Психологія заручників. Психологія ведення переговорів з терористами.	2			
		Самостійна робота		10	12		
	Практичне заняття	Характеристика тероризму.	2	2	Визначити основні характеристики тероризму.	Виконання завдань на практичному занятті.	
1	9	Лекція 9. Віктимологія насильства (1 ч.).		14	14	Зрозуміти основні особливості насильства над дітьми.	Конспект матеріалу лекції.
		Лекція	Насильство над дітьми. Домашнє (сімейне) насильство.	2	2		
		Самостійна робота		10	12		
	Практичне заняття	Види насильства.	2		Визначити основні тенденції впливу насильства на процес розвитку особистості.	Виконання завдань на практичному занятті.	
1	10	Лекція 10. Віктимологія насильства (2 ч.).		14	14	Зрозуміти основні особливості булінгу та мобінгу.	Конспект матеріалу лекції.
		Лекція	Згвалтування. Насильства в школах. Мобінг.	2			
		Самостійна робота		10	12		
	Практичне заняття	Особливості віктимної поведінки жертв фізичного та психологічного насильства.	2	2	Вміння розрізняти особливості віктимної поведінки жертв насильства.	Виконання завдань на практичному занятті.	
1	11	Лекція 11. Віктимологія адиктивної поведінки (1 ч.).		14	14	Визначити яку роль відіграє адиктивна поведінка в розвитку особистості.	Конспект матеріалу лекції.
		Лекція	Адиктивна поведінка: концепції та моделі. Деструктивні культури. Наркоманія.	2	2		
		Самостійна робота		10	12		
	Практичне заняття	Різновиди адиктивної поведінки.	2		Вміння розрізняти види адиктивної поведінки.	Виконання завдань на практичному занятті.	
1	12	Лекція 12. Віктимологія адиктивної поведінки (2 ч.).		13	14	Засвоєння впливу	Конспект
		Лекція	Алкогольна залежність. Комп'ютерна залежність.	2			

Зм.	Лист	Зм. внесена	Підпис	Дата
-----	------	-------------	--------	------

		Самостійна робота	Ігрова залежність. Порушення харчової поведінки. Співзалежність.	9	12	залежностей на особистість.	матеріалу лекції.
		Практичне заняття	Залежність як умова виникнення віктимності особистості.	2	2	Вміння розрізняти види залежності особистості.	Виконання завдань на практичному занятті.
1	13	Лекція 13. Віктимологічна профілактика.		13	12	Зрозуміти основні особливості віктимологічної профілактики.	Конспект матеріалу лекції.
		Лекція	Віктимологічний напрямок профілактичної діяльності. Планування індивідуальної профілактики. Форми і методи віктимологічного запобігання злочинності.	2			
		Самостійна робота	Особливості віктимологічної профілактики.	9	12		
		Практичне заняття	Особливості віктимологічної профілактики.	2			

4.3 Індивідуально-дослідне завдання

Індивідуально-дослідне завдання пропонується до виконання студентам **заочної форми навчання** спеціальності «Практична психологія», «Психологія бізнесу» з курсу «Віктимологія».

Зміст індивідуально-дослідного завдання

При вивченні курсу «Віктимологія» відповідно з навчальним планом студенти заочної форми навчання повинні виконати індивідуально-дослідне завдання у встановлений термін. До складання іспиту допускаються тільки ті студенти, які виконали індивідуально-дослідне завдання. До його виконання необхідно приступити після ретельного вивчення відповідного модуля курсу.

Індивідуально-дослідницьке завдання складається з:

- 1) теоретичне питання;
- 2) теоретичне питання;
- 3) практичного завдання – розробити програму профілактики віктимної поведінки (зразок див. нижче).

Написання теоретичних питань вимагає самостійного опрацювання літератури з даної проблеми (список літератури) і реферування матеріалу із написанням на використані джерела. До теоретичних питань необхідно скласти план, згідно з яким буде викладений матеріал. План повинен включати: загальний вступ, основну частину, власні висновки з опрацьованого питання. В кінці індивідуального завдання подається список використаної літератури. В ході викладення відповіді на питання необхідно робити посилання на джерела, які записуються наступним чином: [8, с. 165], де 8 – номер джерела у списку використаної літератури, а 165 – сторінка.

Практичне завдання виконується після опрацювання лекційного матеріалу, і включає розробку індивідуальної програми профілактики віктимної поведінки.

На титульному аркуші вказують: назва навчального закладу, факультет, кафедру; назву предмету, з якого написано завдання та його варіант; повне прізвище, ім'я та по батькові студента, його академічна група; прізвище, ініціали, наукове звання та посада викладача цього предмету.

При написанні індивідуально-дослідних завдань необхідно дотримуватись державної мови. Набір тексту здійснюється у форматі Microsoft Word. Орієнтовний обсяг кожного теоретичного питання: від 10 сторінок формату А4. Міжрядковий інтервал: 1,5. Шрифт: Times New Roman, кегль 14. Абзацний відступ: 1,25 см. Вирівнювання: по ширині. Розміри полів: всі поля – 20 мм.

Зм.	Лист	Зм. внесена	Підпис	Дата

Державний університет інфраструктури та технологій		
Київський інститут водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного		
ФСВ КІВТ	Кафедра іноземних мов за професійним спрямуванням та гуманітарних дисциплін	Сторінка 13 із 21

Номер індивідуального завдання відповідає порядковому номеру студента у списку групи на момент начитки курсу.

Роботи надаються викладачу чи присилаються на ел.адресу roman-xnu@ukr.net

**Індивідуально-дослідне завдання з курсу
«Віктимологія» для студентів заочної форми навчання.**

Варіант № 1

1. Основні етапи формування сучасної віктимологічної теорії.
2. Віктимологічна профілактика: поняття, рівні.
3. Розробити програму профілактики віктимної поведінки (домашнє насильство над дітьми).

Варіант № 2

1. Розвиток вітчизняної віктимології. Л.В. Франк як засновник віктимології.
2. Психологія ведення переговорів з терористами.
3. Розробити програму профілактики віктимної поведінки (сімейне насильство).

Варіант № 3

1. Особистісна та рольова віктимність: поняття і зміст.
2. Психологія взаємодії терористів із заручниками.
3. Розробити програму профілактики віктимної поведінки (згвалтування).

Варіант № 4

1. Ситуативна та масова (групова) віктимність: поняття і зміст.
2. Психологія терористів та заручників.
3. Розробити програму профілактики віктимної поведінки (насильство в школі).

Варіант № 5

1. Поняття, сутність, функції та загальна характеристика віктимності.
2. Розбій, грабїж, вимагання.
3. Розробити програму профілактики віктимної поведінки (мобінг).

Варіант № 6

1. Об'єктивні та суб'єктивні фактори віктимізації людини.
2. Хуліганство. Крадіжки. Шахрайство.
3. Розробити програму профілактики віктимної поведінки (наркоманія).

Варіант № 7

1. Соціальна безпека та її зв'язок із віктимністю.
2. Деструктивні культури.
3. Розробити програму профілактики віктимної поведінки (алкогольна залежність).

Варіант № 8

1. Поняття «провини» і відповідальності потерпілого та негативна поведінка потерпілого і її форми.
2. Адиктивна поведінка: концепції та моделі.
3. Розробити програму профілактики віктимної поведінки (комп'ютерна залежність).

Варіант № 9

Зм.	Лист	Зм. внесена	Підпис	Дата

Державний університет інфраструктури та технологій		
Київський інститут водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного		
ФСВ КІВТ	Кафедра іноземних мов за професійним спрямуванням та гуманітарних дисциплін	Сторінка 14 із 21

1. «Комплекс жертви», його зміст. Особистість потенційної та реальної жертв.
2. Вбивства і заподіяння тяжкої шкоди здоров'ю.
3. Розробити програму профілактики віктимної поведінки (ігрова залежність).

Варіант № 10

1. Типи жертв і види віктимності.
2. Боротьба з пияцтвом, проституцією, наркоманією та безпритульністю в системі заходів віктимологічної профілактики.
3. Розробити програму профілактики віктимної поведінки (порушення харчової поведінки).

Варіант № 11

1. Насильство: види і форми.
2. Віктимологічна профілактика шахрайства та квартирних крадіжок.
3. Розробити програму профілактики віктимної поведінки (співзалежність).

Варіант № 12

1. Вивчена безпорадність і пошукова активність.
2. Віктимологічна профілактика насильницьких та корисливих злочинів.
3. Розробити програму профілактики віктимної поведінки (домашнє насильство над дітьми).

Варіант № 13

1. Індивідуальна вразливість та психологічні наслідки травми.
2. Віктимологічна профілактика зґвалтувань.
3. Розробити програму профілактики віктимної поведінки (сімейне насильство).

Варіант № 14

1. Психологічний стрес жертв. Віктимізація жертви.
2. Віктимологічна профілактика тероризму.
3. Розробити програму профілактики віктимної поведінки (зґвалтування).

Варіант № 15

1. Психологічні етапи примирення жертви із злочинцем.
2. Віктимологічна профілактика злочинів у сфері захисту інформації.
3. Розробити програму профілактики віктимної поведінки (насильство в школі).

ЗРАЗОК

КОМПЛЕКСНА ПРОГРАМА профілактики .....

**на/у (родині Петренків, НВО №56, реабілітаційному центрі «   », міському центрі ....., тощо)
психолога (П.І.Б.) .....
на 2019-2020 роки**

1. Визначення проблеми на розв'язання якої спрямована програма

Комплексна програма профілактики ..... на/у ..... розроблена на виконання (запиту, звернення, скарги, закону, тощо) .....

Ситуація у ..... продовжує залишатись складною, а профілактика ..... потребує додаткових заходів організаційного та практичного характеру.

Домінуючою проблемою залишається .....

Мобілізація сил для боротьби з .....

Зм.	Лист	Зм. внесена	Підпис	Дата

Розповсюджений характер набувають ..... Вкрай ускладнює своєчасність реагування на заяви про ....., ..., ...

Виконання заходів програми дасть змогу активізувати ....., поліпшити якість ..... Більш системного характеру набуде протидія .....

Основними *напрямами* вирішення даної проблеми є:

- посилення профілактичного впливу на .....; підвищення якості ..... роботи;
- забезпечення ....., попередження ....., протидію .....
- виявлення ....., активізацію боротьби з ....., забезпечення ..... і супроводження .....

2. Визначення мети програми

Метою програми є: поліпшення ....., подальше посилення ....., підвищення рівня ..... та активній підтримці .....

3. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми

Основними шляхами необхідного рівня у профілактиці ..... є:

- захист .....
- протидія .....
- мінімізація .....
- запобігання поширенню .....
- протидія .....
- охорона .....
- покращання ..... тощо.

4. Строки та етапи виконання програми

Комплексна програма профілактики ..... на/у ..... *реалізовуватиметься* в продовж ..... (тижнів, місяців, років).

Програма включає такі етапи як:

1. ....
  2. ....
  3. ....
- І т.д.

5. Перелік завдань і заходів програми та результативні показники

Програма є узагальнюючим документом що визначає поліпшення ....., подальше посилення боротьби зі ....., підвищення рівня ..... та активній підтримці ..... шляхом проведення наступних заходів:

- стабілізація ....., створення атмосфери .....
- підвищення рівня .....
- розроблення нових форм і методів профілактики ..... та реалізація їх на практиці;
- посилення контролю за дотриманням .....
- усунення причин виникнення ..... та створення умов для .....
- удосконалення форм і методів профілактики ..... та підвищення ефективності .....
- запобігання .....
- удосконалення роботи із .....
- забезпечення захисту .....
- здійснення .....
- удосконалення .....
- обмеження .....
- недопущення .....

6. Перелік напрямів, завдань і заходів програми.

Зм.	Лист	Зм. внесена	Підпис	Дата

№ п/п	Назва етапу	Заходи програми	Строки виконання	Виконавці	Очікуваний результат
1.	Захист	1.1. Розгляд		Психолог П.І.Б.	Зменшення рівня .....
		1.2. Виконання			
		1.3.			
2.	Протидія	2.1. Продовження роботи з виявлення			Зниження показника .....
		2.2.			
3.		3.1.			

7. Координація та контроль за ходом виконання програми.

Координація дій між виконавцями та контроль за виконанням програми здійснює ..... (той хто замовив послугу, директор НВО, батьки, директор центру, тощо).

Індивідуальне завдання.

Індивідуальне завдання пропонується до виконання студентам **денної форми навчання** спеціальності «Практична психологія», «Психологія бізнесу» з курсу «Віктимологія».

Зміст індивідуально-дослідного завдання

При вивченні курсу «Віктимологія» відповідно з навчальним планом студенти денної форми навчання повинні виконати індивідуальне завдання у встановлений термін. До складання іспиту допускаються тільки ті студенти, які виконали індивідуальне завдання. До його виконання необхідно приступити після ретельного вивчення відповідних розділів курсу.

Написання індивідуального завдання вимагає самостійного опрацювання літератури з даної проблеми (список літератури) і реферування матеріалу із посиланням на використані джерела. До індивідуального завдання необхідно скласти план, згідно з яким буде викладений матеріал. План повинен включати: загальний вступ, основну частину (3-4 пункти), власні висновки з опрацьованого питання. В кінці індивідуального завдання подається список використаної літератури. В ході викладення індивідуального завдання необхідно робити посилання на джерела, які записуються наступним чином: [8, с. 165], де 8 – номер джерела у списку використаної літератури, а 165 – сторінка. Список використаної літератури подається за алфавітом.

На титульному аркуші вказують: назва навчального закладу, факультет, кафедру; назву предмету, з якого написано завдання та тему індивідуального завдання; повне прізвище, ім'я та по батькові студента, його академічна група; прізвище, ініціали, наукове звання та посада викладача цього предмету.

При написанні індивідуального завдання необхідно дотримуватись державної мови. Набір тексту здійснюється у форматі Microsoft Word. Орієнтовний обсяг індивідуального завдання: від 25 сторінок формату А4. Міжрядковий інтервал: 1,5. Шрифт: Times New Roman, кегль 14. Абзацний відступ: 1,25 см. Вирівнювання: по ширині. Розміри полів: всі поля – 20 мм.

Номер індивідуального завдання узгоджується з викладачем даної дисципліни.

Роботи надаються викладачу чи присилаються на ел.адресу roman-xnu@ukr.net

Індивідуальне завдання з курсу «Віктимологія» для студентів денної форми навчання

1. Основні етапи формування сучасної віктимологічної теорії.

Зм.	Лист	Зм. внесена	Підпис	Дата

Державний університет інфраструктури та технологій		
Київський інститут водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного		
ФСВ КІВТ	Кафедра іноземних мов за професійним спрямуванням та гуманітарних дисциплін	Сторінка 17 із 21

2. Розвиток вітчизняної віктимології. Л.В. Франк як засновник віктимології.
3. Особистісна та рольова віктимність: поняття і зміст.
4. Ситуативна та масова (групова) віктимність: поняття і зміст.
5. Поняття, сутність, функції та загальна характеристика віктимності.
6. Об'єктивні та суб'єктивні фактори віктимізації людини.
7. Соціальна безпека та її зв'язок із віктимністю.
8. Поняття «провини» і відповідальності потерпілого та негативна поведінка потерпілого і її форми.
9. «Комплекс жертви», його зміст. Особистість потенційної та реальної жертв.
10. Типи жертв і види віктимності.
11. Насильство: види і форми.
12. Вивчена безпорадність і пошукова активність.
13. Індивідуальна вразливість та психологічні наслідки травми.
14. Психологічний стрес жертв. Віктимізація жертви.
15. Психологічні етапи примирення жертви із злочинцем.
16. Вбивства і заподіяння тяжкої шкоди здоров'ю.
17. Хуліганство. Крадіжки. Шахрайство.
18. Розбій, грабіж, вимагання.
19. Психологія терористів та заручників.
20. Психологія взаємодії терористів із заручниками.
21. Психологія ведення переговорів з терористами.
22. Насильство над дітьми.
23. Домашнє (сімейне) насильство.
24. Згвалтування.
25. Насильства в школах (булінг).
26. Мобінг.
27. Адиктивна поведінка: концепції та моделі.
28. Деструктивні культури.
29. Наркоманія. Алкогольна залежність.
30. Комп'ютерна залежність. Ігрова залежність.
31. Порушення харчової поведінки.
32. Співзалежність.
33. Віктимологічна профілактика: поняття, рівні.
34. Боротьба з пияцтвом, проституцією, наркоманією та безпритульністю в системі заходів віктимологічної профілактики.
35. Віктимологічна профілактика насильницьких та корисливих злочинів.
36. Віктимологічна профілактика шахрайства та квартирних крадіжок.
37. Віктимологічна профілактика згвалтувань.
38. Віктимологічна профілактика тероризму.
39. Віктимологічна профілактика корупції.
40. Віктимологічна профілактика злочинів у сфері захисту інформації.

5. КРИТЕРІЇ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

5.1 Критерії та методи контролю оцінювання студентів денної форми навчання:

1. Методи поточного контролю перевірка конспекту лекцій, перевірка роботи студентів на практичних заняттях, виконання індивідуального завдання.
2. Розподіл балів за конспектування лекцій – по 1 балу. Загалом – 13 балів.
3. Відпрацювання завдань на практичних заняттях – по 3 бали. Загалом – 39 балів.
4. Розподіл балів за виконання індивідуального завдання - 8 балів. Загалом – 8 балів.

Зм.	Лист	Зм. внесена	Підпис	Дата

Державний університет інфраструктури та технологій		
Київський інститут водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного		
ФСВ КІВТ	Кафедра іноземних мов за професійним спрямуванням та гуманітарних дисциплін	Сторінка 18 із 21

5. Розподіл балів на іспиті:

- *Усний іспит* - 1 теоретичне питання – 15 балів; 2 теоретичне питання – 15 балів; 1 тестове завдання – 5 балів; 2 тестове завдання – 5 бали. Загалом – 40 балів.

- *Іспит у формі тестів* – 20 тестових завдань, по – 2 бали за кожне тестове завдання. Загалом – 40 балів.

6. Студенти, які набрали під час поточного навчання менше, ніж 44 бали, до іспиту не допускаються.

5.2 Критерії та методи контролю оцінювання студентів заочної форми навчання:

1. Методи поточного контролю перевірка роботи студентів на практичних заняттях, виконання індивідуально-дослідного завдання.

2. Відпрацювання завдань на практичних заняттях – по 4 бали. Загалом – 24 балів.

3. Розподіл балів за виконання індивідуально-дослідного завдання – 1 теоретичне завдання – 12 балів; 2 теоретичне завдання – 12 балів; практичне завдання – 12 балів. Загалом – 36 балів.

4. Розподіл балів на іспиті:

- *Усний іспит* - 1 теоретичне питання – 15 балів; 2 теоретичне питання – 15 балів; 1 тестове завдання – 5 балів; 2 тестове завдання – 5 бали. Загалом – 40 балів.

- *Іспит у формі тестів* – 20 тестових завдань, по – 2 бали за кожне тестове завдання. Загалом – 40 балів.

5. Студенти, які набрали під час поточного навчання менше, ніж 44 бали, до іспиту не допускаються.

6. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Методичне забезпечення навчальної дисципліни охоплює: підручники та посібники, зазначені у списку літератури.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Гарькавець С. О. Віктимологія : навч. посібник. Луганськ, Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2006. 116 с.

2. Гумін О. М., Зубач І. М. Жертва кримінальної насильницької поведінки: віктимологічна характеристика особи. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка".* Юридичні науки. 2015. № 825. С. 315-322.

3. Давиденко В. Л. Віктимологія як галузь кримінологічної науки. *Європейські перспективи.* 2014. № 8. С. 118-121.

4. Джужа О. М., Джужа А. О. Віктимологічне значення психопрофілактичної роботи. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ.* 2015. № 1. С. 96-103.

5. Іващенко В. О. Торгівля жінками та дітьми: (кримінологічні та кримінально-правові аспекти боротьби) : монографія. Київ : Атіка, 2004. 112 с.

6. Кримінологічна віктимологія : навч. посіб. / за заг. ред. О.М. Джужі. Київ : Атіка, 2006. 352 с.

7. Малкіна-Пых И. Г. Психология поведения жертвы (виктимология). Москва : Изд-во Экс-мо, 2006. 1008 с.

8. Пономарьов С. Ю., Федорович І. Ю. Запобігання та протидія дискримінації в Україні : посібник для працівників органів державної влади та місцевого самоврядування. Київ : Міжнародна організація з міграції, Представництво в Україні, 2014. 74 с.

9. Ривман Д. В. Криминальная виктимология. Санкт-Петербург : Питер, 2002. 304 с.

10. Туляков В. А. Виктимология: социальные и криминологические проблемы. Одесса, 2000. 336 с.

Зм.	Лист	Зм. внесена	Підпис	Дата

11. Франк Л. В. Потерпевшие от преступлений и проблемы советской виктимологии. Душанбе : Ирфон, 1977. 240 с.
12. Христенко В. Е. Психология жертвы : учеб. пособие. Харьков : Консум, 2001. 256 с.
13. Юрченко О. Ю. Проблеми безпеки дітей в соціальних мережах та Інтернеті (віктимологічний аспект) // *Порівняльно-аналітичне право* : електрон. фахове наук. вид. 2013. № 3-1. С. 336–338.

Додаткова:

14. Боровик А. Криміналістична характеристика особи потерпілого у злочинах, вчинених неповнолітніми та молоддю на ґрунті расової, національної та релігійної ворожнечі. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 7. С. 174-178.
15. Головкін Б. М. Віктимність як основна категорія віктимології // *Журн. східноєвроп. права*. 2015. Вип. 20. С. 6–13.
16. Головкін Б. М. Віктимна поведінка жертв злочинів // *Проблеми законності* : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Нац. юрид. ун-т ім. Яро- слава Мудрого, 2016. Вип. 135. С. 124–136.
17. Головкін Б. М. Поняття латентної віктимізації від злочинних посягань // *Питання боротьби зі злочинністю* : зб. наук. пр. / редкол.: В. І. Борисов та ін. Харків : Право, 2015. Вип.29. С.78-88.
18. Головкін Б. М. Як стають жертвами злочинів // *Проблеми законності* : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2017. Вип. 136. С. 161-172.
19. Джу́жа А. О. Використання результатів віктимологічних досліджень у запобіганні злочинам. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2017. № 1. С. 172-181.
20. Джу́жа А. О. Теоретичні та практичні засади віктимологічного запобігання злочинам в Україні : автореферат ... д-ра юрид. наук, спец.: 12.00.08 – кримінальне право та криминологія; кримінально-виконавче право. Харків : Харківський нац. ун-т внутр. справ, 2018. 34 с.
21. Дзюба А. Ю. Деякі аспекти вивчення жертв латентних злочинів у закордонних віктимологічних дослідженнях. *Форум права*. 2016. № 4. С. 113-118.
22. Книш О. М. Зарубіжний досвід віктимологічної профілактики насильницької злочинності неповнолітніх. *Вісник Академії адвокатури України*. 2009. № 1 (14). С. 102-107.
23. Півень А. В. Віктимологічна профілактика вуличної насильницької злочинності // *Наук. вісн. Нац. акад. внутр. справ*. 2013. № 1. С. 183-189.
24. Сметаніна Н. В. Віктимна поведінка жертв «злочинів ненависті» // *Часопис Київ. ун-ту права*. 2016. № 1. С. 281-284.
25. Шиліна А. А., Іванов М. С. Гендерні особливості статусно-рольової та поведінкової віктимності неповнолітніх. *Право і безпека*. 2016. № 4. С. 169-173.

Інформаційні ресурси

- <http://www.nbuv.gov.ua> – веб-сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського
<http://www.nplu.org> – веб-сайт Національної парламентської бібліотеки України ім. Я. Мудрого
<http://www.ukrbook.net> – веб-сайт Книжкової палати України імені Івана Федорова

Зм.	Лист	Зм. внесена	Підпис	Дата

ЛИСТ РЕЄСТРАЦІЇ ЗМІН

Номер зміни	Номер листа				Номер документу	Підпис	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	зміненого	який замінено	нового	анульованого				

Зм.	Лист	Зм. внесена	Підпис	Дата

ЛИСТ ОЗНАЙОМЛЕННЯ

№ п/п	П.І.Б	Посада	Підпис, дата	Примітки